

Valgstyret

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
24/1436 - 15

Saksbeh.:
Aida Kreso, 920 49 506

Dato:
14.10.2024

Innspill fra utvalget for flerkulturelle minoriteter etter møtet med arbeidsgruppen i valgstyret 11.10.2024 - Stortings- og sametingsvalget 2025

Til stedet: Ann Elise Finbog (utvalgsleder) og medlemmene Fredrik Makosir og Sahra Jaber.

Rådet for flerkulturelle minoriteter har nå blitt Utvalg for flerkulturelle minoriteter og nye medlemmer er oppnevnt av bystyret for fire nye år. Medlemmene er foreslått fra organisasjoner, politiske partier og fra innbyggere i Oslo. Vårt mandat er å følge opp saker som gjelder innbyggere med innvandrerbakgrunn, urfolk og nasjonale minoriteter i Oslo.

Valgdeltakelsen blant innbyggere med flerkulturell bakgrunn i Oslo har vært svært lav ved kommunevalget i fjor. Utvalget deler en bekymring om at den lave deltakelsen vil gjenta seg i det kommende valget i 2025.

Vi har derfor opprettet en arbeidsgruppe som vil følge opp Stortings- og sametingsvalget i 2025.

Utvalget viser også til vårt brev om den lave valgdeltakelsen ved forrige valg som var sendt til dere i 2023, som vi forstår dere har lest i forkant. Vi viser til evalueringsrapporten fra kommunevalget 2023 og punktene som valgstyret skal følge opp i valget i 2025.

Disse er:

- Vurdere videreføring av demokratiguider.
- Vurdere videreføring av mobilt forhåndsstemmed.
- Valgstyret skal beslutte ny kommunikasjonsstrategi som varer i 4 år (2 valg)
- Valgstyret skal beslutte de ulike kommunikasjons tiltakene for stortingsvalget og Sametingsvalget.
- 2025.

I kommunikasjons tiltakene som ble vedtatt i 2022 ble det vedtatt å rette særlig tiltak mot:

- innbyggere med innvandrerbakgrunn som er bosatt i Oslo

- unge velgere, 18-25 år, som er bosatt i Oslo

Basert på vårt mandat og våre erfaringer ønsker vi å fremme følgende:

Sametingsvalget:

Vi har et stort samisk miljø i Oslo.

Derfor kommer vi med noen betraktninger sett i lys av at det faktisk er både et stortings- og et Sametingsvalg, som det har vært fra 1989.

Fortsatt er det slik at når du skal avlegge stemme til Sametingsvalget, møter du valgfunksjonærer som ikke vet noe om Sametingsvalget og hvor faktisk du som velger, er den som må orientere valgfunksjonærene.

Jeg har fått tilbakemeldinger på at når folk kommer for å stemme, finner de ikke stemmesedler til det samiske valget. Også tilbakemeldinger på at samer som kommer for å forhåndsstemme, ikke kan stemme fordi stemmesedler ikke er tilgjengelig. Etter å ha forlangt at det måtte letes, fant valgfunksjonærene en kasse med stemmesedler til det samiske valget, under et bord. Faren er da stor for at vedkommende ikke stemmer i det hele tatt.

I tillegg kommer det faktum at mens det norske valget er ferdig opptalt valgnatta, eller senest dagen etter, må vi som stemmer i det samiske valget, vente en og ofte to uker på resultatet.

I Sametingsvalget er det 7 valgkretser. Vår valgkrets er valgkrets 7, Sør-Norge.

Vår utfordring er at vi ikke har kanaler for å komme ut med informasjon/kunnskap om Sametingsvalget. Vi må bruke dør-til-dør-metoden. Vi må oppsøke folk der vi tror de kan være. Vi har Samisk Hus, som arrangerer en paneldebatt i løpet av valgkampen.

Vi i utvalget mener at kommunen burde annonsere bredt at det er to valg denne dagen. Jeg må dessverre si at det samiske miljøet opplever at Oslo kommune ikke tar innover seg at de har en stor samisk befolkning i denne byen.

Oslo kommune burde arrangere paneldebatter, hvor de samiske innbyggerne kan debattere og si noe om eget ståsted, egne problemer og egne utfordringer som urbane samer i vår hovedstad.

Vi ønsker at kommunen inkluderer sametingsvalget i all kommunikasjon om valget i 2025. Digitalt, skriftlig og muntlig. Sametingsvalget burde bli mainstream, og ikke noe eksotisk eller spesielt.

Om kommunikasjonsstrategien:

Oslo Kommune bør ta innover seg at 1/3 av Oslo befolkning er flerkulturelle og at spesielle tiltak trenges for å få disse til å delta. I 2025 er det innbyggere som har fått innvilget norsk statsborgerskap som kan stemme - og det mange mennesker.

Vi kan ikke risikere at vi har en valgdeltakelse på under 40% i enkelte delbydeler i Oslo.

Kommunen må sørge for at informasjon om valget, partiprogrammer og hvordan man stemmer er tilgjengelig på de mest brukte minoritetsspråkene i Oslo, som arabisk, swahili, urdu, somali, tyrkisk, polsk osv.

Vi trenger målrettede tiltak lokalt om de sakene befolkningen er opptatt av. Folk må kjenne seg igjen i det som skjer og de må føle eierskap til sakene. Boligpolitikk og arbeid er saker som engasjerer, sammen med politikk som berører barn og ungdom, plan og byggesaker, beboerparkering, eldre innvandrere.

Vi trenger informasjonskampanjer (rettet mot de gruppene som har lavest valgdeltagelse) - på t-banen og på bussen, mange i vår målgruppe bruker kollektivtrafikk.

Kommunen bør støtte bydeler og organisasjoner med å arrangere flere fysiske og digitale møter i lokalmiljøene.

Her kan politikere og representanter fra valgmyndighetene møte minoriteter for å forklare valgsystemet og hvorfor det er viktig å delta. Disse møtene kan holdes i moskeer, kirker, kulturföreninger, fritidsklubber, digitalt og på offentlige samlingssteder.

Bydelene bør få en pot med midler til å arrangere en partidebatt for alle partier, inkludert samiske partier.

I flere miljøer er det viktigere hvem som formidler informasjon, enn hvordan. Vi bør bruke erfaringene fra pandemien og engasjere rollemodeller, lokale ledere fra minoritetsmiljøer, kjente personligheter fra media eller kulturlivet, som ambassadører for valgprosessen, for å skape tillit og motivere til valgdeltakelse.

En enkel tekstmelding SMS dagen før valget kan ha stor effekt, "det er valg i morgen, husk å stemme, siste frist er kl 17.00"

Vi råder kommunen å bruke andre kanaler Whatsup, Telegram, Tik Tok, små mediesnutt på Snapchat "hvordan stemmer du?"

Disse er lettere å spre og lettere å huske.

Bruk buss, t-bane, trikk - store klare tydelige meldinger - valgdato, husk å stemme, flere språk,

Demokratiguider, valglokaler og forhåndsvalg

I brevet fra det tidligere rådet for flerkulturelle minoriteter ble kommunen anbefalt å prioritere å ha flere demokratiguider i bydelene med lav stemmeprosent, og ikke over hele byen. Vi ønsker på nytt å anbefale dere å engasjere flere demokratiguider i enkelte bydeler og ikke i hele byen. Dette vil trolig være mer effektivt og samtidig billigere for kommunen.

Når det gjelder forhåndsstemmelokale burde de plasseres der deltakelsen er lavest, og i nærhet til der man skal stemme.

Lokalene og mobile valgbiler bør plasseres strategisk for eksempel i nærheten av lokale butikker eller T-banen. Det handler ofte om tidsklemma, og det er viktig å kunne stemme etter arbeidstid.

Bydel Alna - for eksempel hadde vi kun valglokalene på Furuset og Tveita - hva med Trosterud, Bryn, Lindeberg?

Øke synlighet og tilgjengelighet ved valgsteder/boder via bruk av flerspråklige valgfunksjonærer med relevante minoritetsspråk.

I mars 2024 har vi i utvalget fått presentert valgresultatene fra kommunevalget i 2023 fra SSB. Dere må bruke dette tallgrunnlaget smart når dere skal vedta nye tiltak for 2025.

Bruk statistikken - der hvor det er lavest valgdeltakelse - satse på det spesifikke området, ikke en etnisk gruppe.

Hvilket språk snakkes det mest i denne bydelen? Da satser vi på den gruppen.

Velge delbydelene som Fossum i bydel Stovner.

Vi vet at det bor mange samer på østkanten - satse på samisk materiell i de østlige bydelene.

Partiene må øke representasjon av minoriteter på valglistene.

Partiene må ta opp saker som engasjerer flerkulturelle.

Det er viktig med flere kandidater med minoritetsbakgrunn på valglister fordi dette gir velgerne følelsen av representasjon.

Utvalget bidrar gjerne i flere møter eller arbeidsgrupper om storting- og sametingsvalget.

Vennlig hilsen

Ann Elise Finbog

utvalgsleder